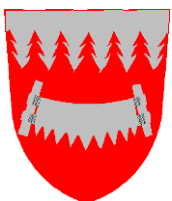

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kirkonseudun asemakaavan korttelin 45 tontin
2 asemakaavamuutos (Lämpövoimalaitos)

TAIVALKOSKEN KUNTA

Sweco Finland Oy

Päiväys
Tekijä

Versio

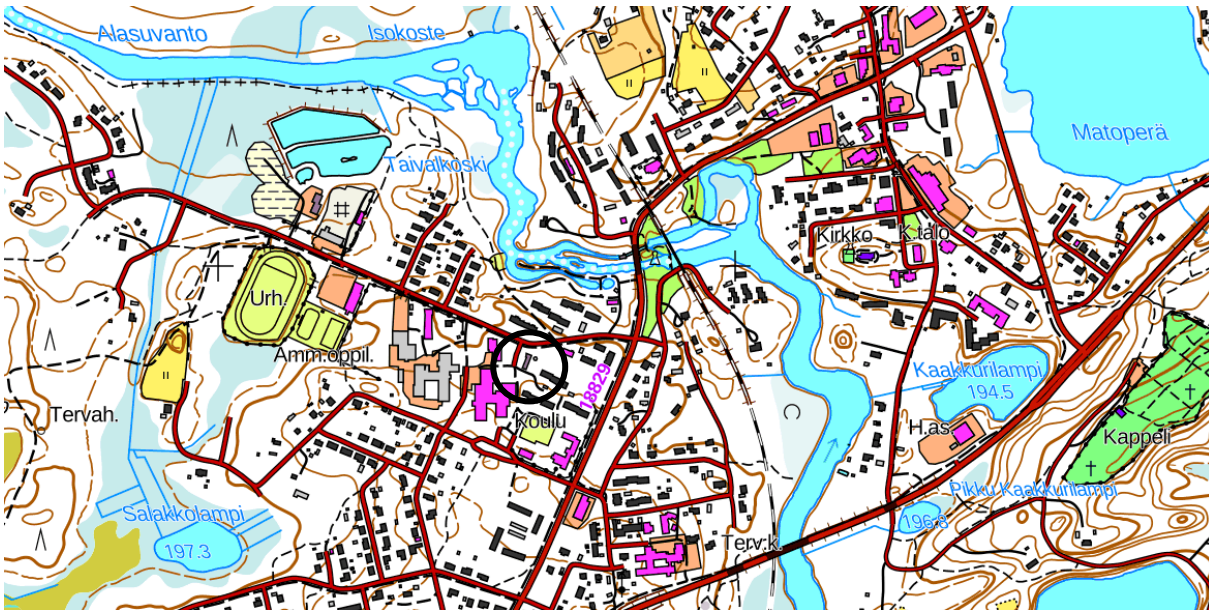
8.1.2024
Juho Peltoniemi / Veli-Pekka
Väänänen

Suunnitelmassa kerrotaan maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukaisesti, miten osallistuminen ja vuorovaikutus sekä kaavan vaikutusten arviointi tapahtuvat kaavaprosessissa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan voidaan tehdä suunnittelun kuluessa tarkistuksia ja täydennyksiä tarpeen mukaan.

Suunnittelualue

Asemakaavan muutosalue sijaitsee Taivalkosken Kirkonkylän koulukeskuksen alueella ja koskee korttelin 45 tonttia 2. Suunnittelualueen alustava rajausta on esitetty OA-suunnitelman kansilehden ortoilmakuvassa. Asemakaavamuutos laaditaan noin 1300 m² suuruiselle alueelle.

Suunnittelualueen sijainti (© Maanmittauslaitoksen kartta-aineistot 2023)

Suunnittelun tarkoitus ja tavoitteet

Asemakaavamuutoksessa on tavoitteena erottaa koulukeskuksen yhteydessä sijaitseva lämpölaitoksen alue omalle tontilleen. Asemakaavamuutos tarvitaan lämpökeskuksen rekisteröintiä varten. Suunnittelualueeseen sisältyy opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (YO). Asemakaavamuutoksen tarkoituksena on vaihtaa YO merkintä yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi (ET).

Suunnittelun lähtökohdat

Lämpölaitos on rakennettu 1960-luvulla ja se on ollut alkujaan halkokäyttöinen. Laitos on muutettu ensin raskaalla polttoöljyllä käyväksi ja sen jälkeen kevyellä polttoöljyllä käyväksi. Nykyisin laitos on varalämpölaitoksena, joka käynnistetään vain tarvittaessa. Varsinainen kaukolämpölaitos on sahan alueella. Laitoksen itäpuolella on öljysäiliö ja pohjoispuolella piha-alueita.

Lämpövoimalaitos sijoittuu nykyisen kaavan opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueelle. Kaavamuutoksen tarkoituksena on muuttaa lämpölaitoksen alueen asemakaavaa vastaamaan nykyistä käyttötarkoitusta.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 24 §) mukaan tavoitteet on

otettava huomioon siten, että edistetään niiden toteuttamista maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa.

Valtioneuvosto on päättänyt valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista vuonna 2000, ja tavoitteita on tarkistettu 2008. Alueidenkäyttötavoitteet on uudistettu, ja uudistetut tavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018.

Maakuntakaava

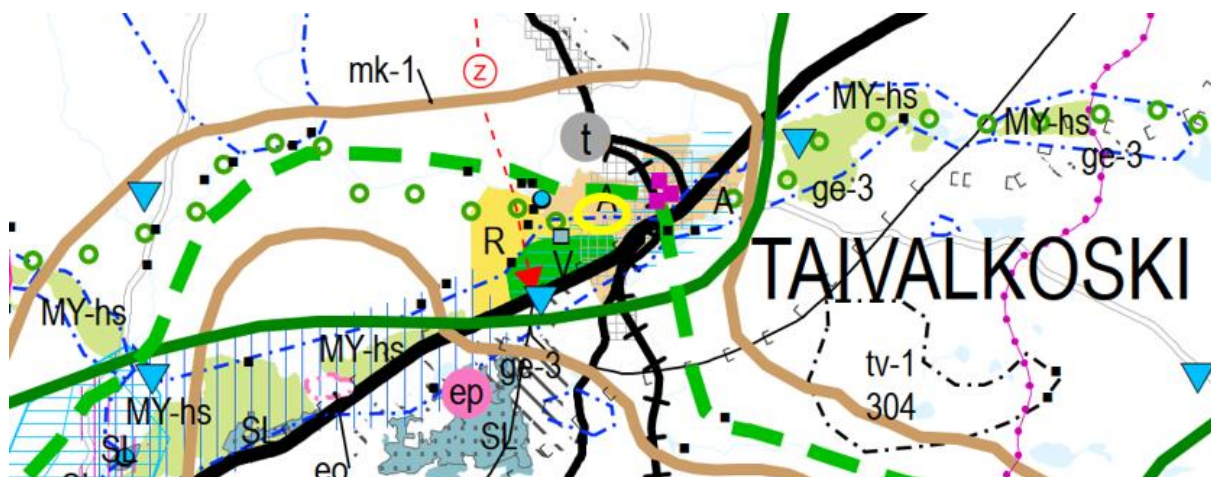
Alueella on voimassa viime vuosina kolmessa vaiheessa uudistettu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava, joka on otettava asemakaavaa laadittaessa huomioon.

1. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 2.12.2013, vahvistettu ympäristöministeriössä ja tullut lainvoimaiseksi 3.3.2017.

2. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.12.2016 ja saanut lainvoiman 2.2.2017.

3. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 11.6.2018 ja määrätty tulemaan voimaan ilman lainvoimaa maakuntahallituksessa maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla 5.11.2018. Korkein hallinto-oikeus (KHO) on 17.1.2022 antamallaan päätöksellä hylännyt vaihemaakuntakaavan hyväksymistä koskevat valitukset ja 3. vaihemaakuntakaava on saanut lainvoiman.

Lisäksi 11.10.2021 on tullut vireille Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatiminen. Kaavan laatiminen on ohjelmoitu toteutettavaksi vuosina 2021–2023. Kaavan valmisteluvaiheen kuulemisaineisto käsiteltiin maakuntavaltuustossa 21.6.2022 ja aineisto on ollut nähtävillä 8.8.-23.9.2022 välisenä aikana. Maakuntakaavaluonnoksessa ei osoiteta uusia merkintöjä asemakaavan muutosalueelle.

Ote oikeusvaikutuksettomasta maakuntakaavayhdistelmästä. Suunnittelualue sijoittuu keltaisen soikion alueelle (© Pohjois-Pohjanmaan liitto 18.1.2022).

Voimassa olevassa maakuntakaavassa suunnittelualue sijaitsee taajamatoimintojen alueella (A). Länsi- ja lounaispuolella on taajama-alueeseen kiinnittyvää loma- ja matkailualueita (R) ja Taivalvaaran alue on seudullisesti merkittävä virkistysalue (V). Joen pohjoispuolella on vähintään seudullista merkitystä omaava teollisuus- ja varastoalue (t). Ijokivarteen on maakuntakaavassa osoitettu jokilaaksovyöhykettä yhdistävä viheryhteystarve. Taivalkosken taajamasta länteen

suuntautuu myös tärkeä ylimaakunnallinen ulkoilu- tai retkeilyreitti. Alue sisältyy Iijokilaakson maaseudun kehittämisen kohdealueeseen (mk-1) ja Syötteen alueen matkailun vetovoima-alueeseen (mv-2).

A

TAAJAMATOIMINTOJEN ALUE (1. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan asumisen, palvelujen, teollisuus- ja muiden työpaikka-alueiden ym. taajamatoimintojen sijoittumisalue ja laajentumisalueita.

Suunnittelumääräykset:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee alueiden käyttöönottojärjestyksessä ja mitoituksessa kiinnittää erityistä huomiota vaihtoehtoisten aluekokonaisuuksien toiminnallistaloudelliseen edullisuuteen, ympäristön laatuun ja kevyen liikenteen toimintaedellytyksiin.

Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä hajanaisesti ja vajaasti rakennetuilla alueilla sekä taajaman ydinalueen kehittämistä toiminnallisesti ja taajamakuvallisesti selkeästi hahmottuvaksi kesukseksi. Maankäyttöratkaisuissa tulee pyrkiä hyvään energiatalouteen.

Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kannalta edulliset vyöhykkeet taajamarakenteen kehittämisen perustaksi.

Yksityiskohtaisempiin kaavoihin tulee sisällyttää periaatteet uudisrakentamisen sopeuttamisesta rakennettuun ympäristöön. Alueiden käytön suunnittelussa ja rakentamisessa on varmistettava, että alueella sijaitsevien kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden kulttuuri- ja luonnonperintöarvot säilyvät.

Taajaman merkittävä laajentaminen päätien toiselle puolelle yksityiskohtaisempaan kaavaan perustuen edellyttää turvallisten yhteyksien järjestämistä päätien poikki.

Maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon tulvariskialueet ja tulvien hallintasuunnitelmat sekä varautua sään ääri-ilmiöiden vaikutuksiin.

Lisämerkintä –1 osoittaa, että alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja käytössä tulee ottaa huomioon maankohoamisrannikon erityispiirteet.

VIHERYHTEYSTARVE (2.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan kaupunkiseutujen ja jokilaaksovyöhykkeiden sisäisiä ja niitä yhdistäviä tavoitteellisia ulkoilun runkoreittejä ja niihin liittyviä pienialaisia virkistysalueita. Merkintään sisältyy sekä olemassa olevia että kehitettäviä ulkoilu-, pyöräily-, melonta- ym. reittejä.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla tulee turvata virkistysalueiden ja -reittien seudullinen jatkuvuus ja kehittäminen sekä liittyminen virkistyskeskuksiin, suojelualueisiin ja kulttuuriympäristöihin.

TÄRKEÄ ULKOILU- TAI RETKEILYREITTI (2. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan ylimaakunnallisia ulkoilu- ja retkeilyreittejä.

mk

MAASEUDUN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE (2. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan ylikunnallisia maaseutualueita, joilla kehitetään erityisesti maatalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoihin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Vyöhykkeellä on tarvetta kehittää kuntien yhteistyöllä yhtenäisiä suunnitteluperiaatteita.

Kehittämisperiaatteet:

Alueita kehitetään jokiluontoon ja -maisemaan perustuvana sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin ja -kohteisiin tukeutuvana asumis-, virkistys- ja vapaa-ajan alueena ja luontomatkailuvyöhykkeenä. Maaseutu kehitettäessä sovitetaan yhteen maaseutuelinkeinojen, pysyvän asutuksen ja loma-asutuksen tavoitteet, erityisesti maatalouden toimintaedellytykset huomioon ottaen. Loma-asutuksen ja matkailupalvelujen suunnitelmallisella kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna.

Kohdealueella sijaitsevia taajamia kehitetään erityisesti jokimaiseman arvojen ja mahdollisuuksien pohjalta.

Suunnittelumääräykset:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytyksiin, maiseman hoitoon, vesistön vedenlaadun turvaamiseen ja ulkoilureittien kehittämiseen

Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä tulvan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle.

Aluekohtaiset täydentävät suunnittelumääräykset:

mk-1 **Ijokilaakso**

Voimalaitosympäristöjen suunnittelussa ja käytössä tulee ottaa huomioon kalateiden toteuttamismahdollisuudet. (2.vmkk)

mv

MATKAILUN VETOVOIMA-ALUE / MATKAILUN JA VIRKISTYKSEN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE (1., 2. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan ympäristöarvojen, matkailun ja virkistykseen kannalta valtakunnallisesti ja kansainvälisesti merkittäviä aluekokonaisuuksia

Suunnittelumääräys:

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota virkistysalueiden ja -reittien verkoston muodostamiseen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen ja matkailukeskusten rakentamisen sopeuttamiseen ympäristöön.

Aluekohtaiset kehittämistarpeet:

mv-2 **Syötteen alue**

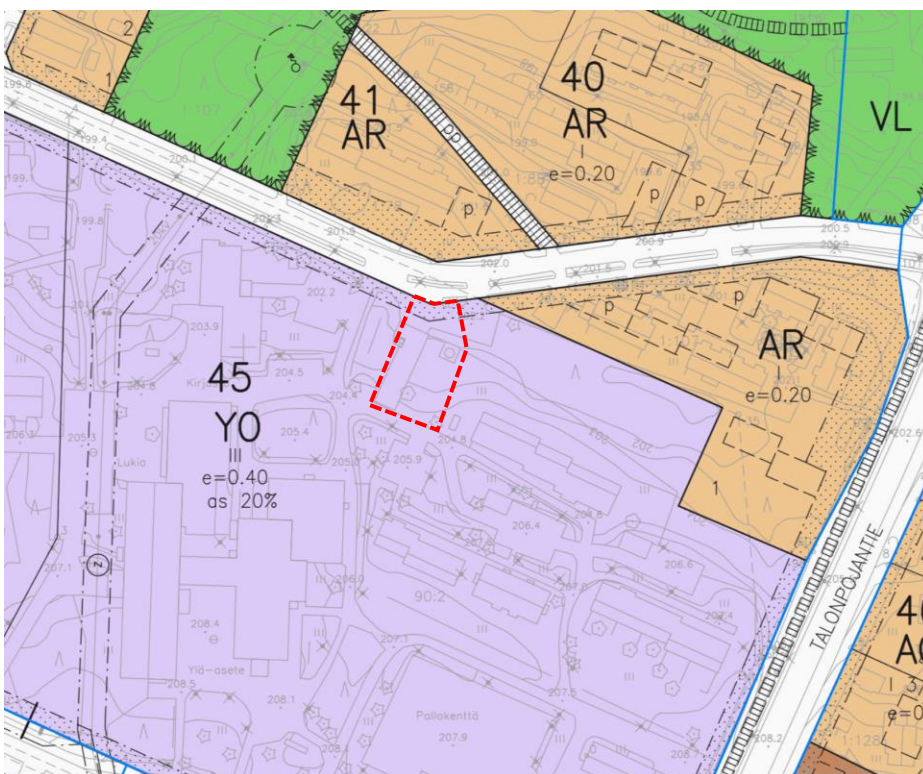
Alueen kehittäminen perustuu matkailukeskuksen palveluihin sekä kansallispuistoon, muuhun luontoon ja retkeilyyn liittyviin virkistystoimintoihin. (2.vmkk)

Yleiskaava

Taivalkosken keskustan uuden osayleiskaavan laatiminen on vireillä. 1980-luvulla laadittu keskustaaajaman yleiskaava on oikeusvaikutukseton. Asemakaavan muutoksessa hyödynnetään vireillä olevan yleiskaavan aineistoa, johon kuuluu mm. selvityksiä ja koko taajaman kattava kaavarunkotarkastelu.

Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa asemakaava, joka on hyväksytty 05.07.1985. Suunnittelualueeseen sisältyy korkeintaan kolmikerroksisten opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta (YO), jonka rakennusoikeus on osoitettu tehokkuusluvulla $e=0,4$. Korttelialueen rakennusoikeudesta 20 % saa käyttää asuinrakentamiseen.

Ote voimassa olevasta asemakaavasta. Alustava kaavamuutosalue rajattu punaisella katkoviivalla (Lähde: Taivalkosken kunta).

Rakennusjärjestys

Taivalkosken kunnan rakennusjärjestys on tullut voimaan 11.8.2015

Kuntastrategia

Taivalkoskelle on laadittu kuntastrategia vuosille 2023–2030. Taivalkosken strategia 2023–2030 rakentuu vision, arvojen ja teemojen varaan, jotka piirtävät Taivalkosken tulevaisuudenkuvan. Teemoina ovat elinvoima, elämänvoima ja luonnonvoima.

Vaikutusten arviointi

Kaavaa laadittaessa selvitetään tarpeellisessa määrin suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset tehdään koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Kaavan vaikutukset arvioidaan osana kaavaprosessia maankäyttö- ja rakennuslain ja –asetuksen mukaisesti (MRL 9 §, MRA 1 §):

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
- 5) kyläkuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Vaikutusten selvittäminen perustuu suunnittelualueelta käytössä oleviin perustietoihin, selvityksiin, maastokäynteihin, osallisilta saataviin lähtötietoihin (asukkaat ja maanomistajat) sekä viranomaisten lausuntoihin ja osallisten jättämiin huomautuksiin. Vaikutuksia voidaan arvioida kaavatyön edetessä yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joiden toimialaa kysymykset koskevat.

Osalliset

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n mukaan kaavoitukseen osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia, ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta. Tässä kaavahankkeessa keskeisiä osallisia ovat:

- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Kunnan toimielimet ja viranhaltijat, joiden toimialaa asia koskee
- Alueen ja lähiympäristön maanomistajat, asukkaat, yrittäjät, yhdistykset ja yhteisöt
- Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
- Pohjois-Pohjanmaan museo
- Alueella toimivat sähkö- ja vesiyhtiöt.

Aikataulu	Työvaihe
03 / 2024	Valmisteluvaihe
06 / 2024	Ehdotusvaihe
09 / 2024	Hyväksyminen
10 / 2024	Kaavan voimaantulo

Yhteystiedot

Taivalkosken kunta

Taivalkosken kunta, Kirkkotie 6, 93401 Taivalkoski

Varpu Paakinaho-Heikkinen, puh. 0400 203 693, varpu.paakinaho-heikkinen@taivalkoski.fi

Petri Taivalkoski, puh. 040 7240 501, petri.taivalkoski@taivalkoski.fi

Kaavaa laativa konsultti

SWECO FINLAND OY
Kaavoitusarkkitehti Juho Peltoniemi
puhelin: 040 624 1802

FM, Suunnittelija Veli-Pekka Väänänen
puhelin: 044 319 0039

sähköposti: etunimi.sukunimi@sweco.fi